GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Begroting 2023-2026		
Portefeuillehouder	Marc Teutelink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	5 oktober 2022
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. In te stemmen met de Gemeentebegroting 2023-2026
2 Kennis te nemen van de stadsdeelagenda's 2022-2026.

Inleiding
De coalitieperiode 2022-2026 is vol ambitie en frisse zin van start gegaan. Tussen het moment dat het coalitieakkoord gepresenteerd werd en het verschijnen van deze begroting, is er veel gebeurd in de wereld. De vraagstukken die zich op dit moment op de woningmarkt, klimaat en energie aftekenen, vragen onze aandacht. Met dat in het achterhoofd hebben we deze begroting ingericht.

Voorgeschiedenis
In april heeft de Raad de financiële foto ontvangen. Deze foto bevatte onder andere de maartbrief van het rijk en een eerste inventarisatie van knelpunten voor de begroting 2023-2026. De foto was de financiële basis voor de start van de onderhandelingen voor het nieuwe college.

Vanwege de verkiezingen en coalitievorming was het niet mogelijk om voor het zomerreces met uw Raad de kaders / uitgangspunten voor de uitwerking van deze begroting door te spreken. Daarom heeft het college besloten om u voor het zomerreces middels de uitgangspuntennotitie te informeren over het financiële middelenkader dat als startpunt diende voor het opstellen van deze begroting.

Middelenkader
Hieronder is het actuele middelenkader opgenomen voor de periode 2023 t/m 2026. Het college vindt het van belang om reëel te blijven begroten. De begroting is in evenwicht en sluitend zonder een beroep te doen op de algemene reserve. Ook het beschikbare weerstandsvermogen voldoet aan de gemaakte afspraken met de Raad en is van voldoende omvang om risico's op te kunnen vangen.

Het saldo laat ten opzichte van de vorige begroting een flinke verbetering zien voor de periode t/m 2025. De voornaamste redenen hiervoor zijn de bijzonder positieve bijstellingen uit de meicirculaire en het afschaffen van het spaarprogramma. Voor 2026 is nog wel sprake van een flink negatief saldo. Dit als gevolg van de forse daling in het gemeentefonds na de huidige kabinetsperiode. Het college kiest er op dit moment voor om niet bij te sturen op 2026. Het middelenkader voldoet aan de vereiste van de toezichthouder dat het eerste begrotingsjaar sluitend is. Voor 2026 wordt een landelijke lobby gevoerd om tot een oplossing te komen. Er is incidenteel geld toegezegd (zie septembercirculaire 2022) voor 2026. Het college vindt het belangrijk dat er tevens een oplossing komt voor de financiering van gemeenten op langere termijn.

	Middelenkader (afgerond en in miljoen euro)	2023	2024	2025	2026
	Saldo Gemeentebegroting 2022-2025	-9,5	-10,9	-11,4	-11,9
2.1	Ontwikkeling rijksmiddelen - Gemeentefonds decembercirculaire 2021 - Gemeentefonds meicirculaire 2022	 0,1 20,9	 0,1 30,9	 0,2 38,3	 0,2 9,8
2.2	Ontwikkelingen CAO 2021, pensioenpremie, ozb	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
2.3	Knelpunten O&O	-14,6	-12,2	-10,8	-10,8
2.4	Coalitieakkoord - prioriteiten 2023	-5,0	-11,9	-10,5	-9,5
2.5	Afschaffen spaarprogramma	9,3	9,3	9,3	9,3
	Saldo gemeentebegroting 2023-2026	0,1	4,0	13,8	-14,1
	Weerstandsratio (na aanvulling investeringsfonds)	**1,4**	**1,5**	**1,8**	**1,5**

Voor de overige informatie verwijzen we u naar de gemeentebegroting in de bijlage.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Conform artikel 190 van de gemeentewet dient het college jaarlijks en tijdig aan de raad een ontwerpbegroting aan te bieden. Hierop kan de Raad de begroting vaststellen waarna deze binnen 2 weken en in ieder geval voor 15 november aan de Gedeputeerde Staten van Overijssel dient te worden aangeboden.

Met de begroting bepaalt de Raad wat bereikt moet worden, wat daarvoor moet gebeuren en hoeveel geld er beschikbaar voor wordt gesteld. In deze conceptbegroting zijn de keuzes verwerkt die in de Coronanota zijn gemaakt. Daarnaast is het mogelijk gebleken, door de ruimte die is ontstaan na verwerking van de septembercirculaire, een bijdrage te leveren in de ambities van de motie Wederopbloei.

In de conceptbegroting is een programma van acties opgenomen op de vijf strategische thema's die uw Raad in 2018 heeft vastgesteld. Dit programma van acties (zie hoofdstuk 3) is onderdeel van de vast te stellen gemeentebegroting 2023-2026

Argumenten
1.1. In de gemeentebegroting 2023-2026 staan de opgaven van de stad centraal.
Deze begroting is gebaseerd op de met uw Raad op 4 juli jl. 2022 besproken begrotingsindeling en bijbehorende doelen, waarbij de opgave centraal staat. Deze doelen zijn verbonden met de vijf strategische lijnen die uw Raad heeft geformuleerd. De indeling naar opgaven en dwarsverbanden tussen begrotingsprogramma's zorgen ervoor dat wij bestuurlijk en ambtelijk focus hebben op de opgaven van de stad. De investeringen in deze opgaven helpen de stad als geheel vooruit.

De (sub)doelen, indicatoren en bijbehorende acties staan logisch weergegeven per begrotingsprogramma. Dit geeft u goede sturings- en verantwoordingsinformatie, zowel product- als en afdelingsoverstijgend.

1.2. De gemeentebegroting is sluitend conform de richtlijnen van de toezichthouder.
De provincie toetst vanuit zijn rol als verticaal toezichthouder of de gemeente een sluitende begroting voor het komende jaar heeft of een sluitende meerjarenraming uiterlijk in het laatste begrotingsjaar. Daarbij wordt bekeken of de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door de jaarlijks terugkerende baten. Indien er geen sluitende begroting is zal de provincie overwegen om preventief toezicht te houden, wat inhoudt dat de begroting of wijzigingen daarop vooraf goedkeuring moeten krijgen vanuit de provincie. De gemeentebegroting 2023–2026 die voorligt kent meerjarig een sluitend middelenkader en zal daarmee naar verwachting geen aanleiding zijn voor de provincie om de huidige toezichtvorm aan te passen.

1.3 De raad heeft het budgetrecht en stelt de gemeentelijk begroting vast.

1.4 Met het vaststellen van de gemeentebegroting, worden ook de programma-indeling, doelen en indicatoren vastgesteld.
Conform de financiële verordening wordt elke nieuwe coalitieperiode de programma-indeling, doelen en indicatoren vastgesteld. Het voorstel daartoe is voor de zomer aangehouden. De begroting is nu wel volgens dit voorstel opgebouwd. Het college heeft toegezegd om zover dat nodig is richting de zomernota met een voorstel te komen met een aanpassing van de doelenboom en indicatoren.

2.1 In de stadsdeelagenda's bepalen we de focus in wijken, buurten en dorpen
In deze begroting worden onze stedelijke doelen en financiële kaders vastgesteld. De afgelopen maanden is er in de stadsdelen opgehaald waar in de wijken, buurten en dorpen van Enschede urgentie aanwezig is op deze stedelijke doelen. Waar bijvoorbeeld een structureel probleem is waar we een oplossing voor willen vinden, of waar juist grote kansen zijn om goede ontwikkelingen verder uit te bouwen. Daarvoor is gekeken naar beschikbare cijfers op buurtniveau, verrijkt door verhalen en ervaringen van inwoners van deze buurten en mensen die daar werkzaam zijn, zoals wijkagenten, wijkcoaches en medewerkers van woningcorporaties. Door de komende periode in te zetten en focus aan te brengen op deze meest urgente onderwerpen, willen we samen met partners en inwoners werken aan mooie, leefbare en vitale wijken, buurten en dorpen. Deze focuspunten worden jaarlijks met onze inwoners en partners omgezet in een actieplan. In de bijlage een overzicht van focuspunten per stadsdeel.

Risico's
Zijn verwerkt in de begroting.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
In hoofdstuk 2 van de gemeentebegroting is de ontwikkeling en stand van zaken van het financieel middelenkader beschreven. Zie voor de baten en lasten per programma de onderdelen 'wat mag het kosten?' in hoofdstuk 3.

Afweging en alternatieven
Nvt

Participatie
Bij de totstandkoming van de acties in de begroting wordt gewerkt met de input uit de interactie met de partners uit de stad.

Communicatie
Evenals in voorgaande jaren is de gemeentebegroting terug te vinden op de gemeentelijke website. Daarnaast worden media actief benaderd met een persbericht en persgesprek.

Communicatie met direct betrokkenen
De concerndirectie en het management hebben externe partners geïnformeerd voor zover nodig en de medewerkers via interne berichtgeving op de hoogte gebracht. De afdelingsplannen en individuele plannen worden gebaseerd op de doelen 2023-2026 en de acties voor 2026.

PR over het besluit
Via persbericht en persgesprek

Rechtsgeldige bekendmaking van gemeentelijke regelgeving
Nvt

Vervolg
Na het vaststellen van de begroting in de Raad zal deze binnen 2 weken en uiterlijk voor 15 november 2022 aangeboden worden aan Gedeputeerde Staten. Daar zal op basis van een beoordeling van de begroting bepaald worden welke toezichtvorm voor de gemeente Enschede wordt gehanteerd. In 2023 zal middels tussenrapportages bij de zomernota en in oktober aan de rekeningencommissie de Raad geïnformeerd worden over de vordering van realisatie van de in deze begroting gemaakte afspraken.

GEMEENTE ENSCHEDE

Bijlagen

Raadsbesluit
Gemeentebegroting 2023-2026
Infographic

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit R.W. Bleker

ENSCHEDE